

**Generalitat
de Catalunya**

Procés participatiu del Pla director Urbanístic d'activitat econòmica Catalunya Sud

Informe de resultats de la sessió

Sessió de participació i deliberació dels eixos de treball del PDUAE Catalunya Sud

Tortosa, 19 de març de 2024

participa.gencat.cat

Unitat impulsora del procés participatiu

Direcció DGOTUA

Unitat que acompanya:

Gabinet Tècnic del Departament de Territori

Empresa que redacta l'informe

El Risell SCCL

Contingut

1. Introducció.....	8
1.1. Antecedents i context	8
1.2 Objectius del procés participatiu	9
1.3 Objectius de la sessió	9
2. Assistència i participació.....	10
2.1 Perfil dels participants	10
3. Recull d'aportacions.....	11
4. Conclusions	18

1. Introducció

Aquest procés de participació neix de la necessitat de redactar un nou Pla director urbanístic d'activitat econòmica als termes municipals de Tortosa i l'Aldea. Aquest ve justificat per la necessitat de donar resposta a les demandes de sòl d'activitat econòmica en un àmbit ben connectat a les infraestructures viària, ferroviària i portuària, en coherència amb l'Estratègia Territorial per a la Localització de Nous Sectors d'Activitat Econòmica, amb el Pacte Nacional per a la Indústria 2022-2025 i amb la voluntat del Govern d'impulsar grans sectors d'activitat econòmica estratègics pel país.

1.1. Antecedents i context

En data 27 d'abril de 2023, la Comissió de Territori de Catalunya va acordar iniciar el procediment de formulació del Pla director urbanístic d'activitat econòmica Catalunya Sud i encarregar la redacció del citat PDUAE a la Direcció General d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Arquitectura amb la col·laboració de l'Institut Català del Sòl i amb la participació dels ajuntaments afectats.

L'àmbit d'estudi ocupa unes 675 ha situades a cavall entre el terme municipal de Tortosa i de l'Aldea, al costat nord de l'Autopista AP-7 i l'Autovia C-42 i al sud de les Serres de Cardó – el Boix. Es tracta d'uns terrenys amb pendents suaus, on predominen els conreus arboris de secà acompanyats per construccions de pedra seca, on s'hi troben diversos cursos fluvials, el més important dels quals és el Barranc dels Pixadors que travessa l'àmbit en sentit nord-sud. Dins l'àmbit d'estudi hi ha també terrenys que ja han estat objecte de transformació urbanística que es corresponen a les primeres implantacions del polígon industrial Catalunya Sud, entre les quals hi ha les recents instal·lacions de l'empresa Kronospan.

L'objectiu del PDUAE és possibilitar la reordenació i ampliació del polígon Catalunya Sud mitjançant la redacció d'un Pla director urbanístic d'activitat econòmica i de forma concreta:

- Delimitar i ordenar un o varis sectors de desenvolupament urbanístic estratègic i d'interès supramunicipal, per activitat econòmica, que centri, potenciï i dinamitzi uns àmbits d'activitat econòmica i logística, establint detalladament els corresponents paràmetres d'ordenació i gestió, en el marc de la reordenació i ampliació del polígon Catalunya Sud.
- Aprofitar el paper d'indústria tractora de la nova activitat implantada en aquest territori, així com la voluntat del Govern d'impulsar grans sectors d'activitat econòmica estratègics pel país.
- Possibilitar la implantació de noves activitats amb necessitats de parcel·les de gran format de 20, 50 i 100 ha i amb una ordenació flexible per tal de donar resposta a uns requeriments específics als quals l'actual oferta de sòl, a Terres de l'Ebre i en general a Catalunya, no dona resposta.
- Efectuar la reserva de sòl necessària per poder construir el ramal ferroviari d'accés directe al polígon, així com una terminal intermodal de mercaderies que permeti la connexió del sector a la xarxa ferroviària del Corredor Mediterrani.
- Desenvolupar les noves activitats de manera compatible amb l'establiment de determinacions sobre un desenvolupament urbanístic sostenible, minimitzant el consum de sòl i racionalitzar-ne l'ús, afavorint la mobilitat de persones i mercaderies i el transport públic, i mitjançant la protecció i gestió adequada del medi ambient i del patrimoni natural i cultural i paisatge, per tal de mantenir els valors culturals, històrics i identitaris que distingeixen la comarca.

Conjuntament amb la redacció del PDUAE, s'inicia un procés participatiu que recull les propostes de la població i els actors implicats i que ha de permetre incorporar aportacions de la ciutadania i de la societat civil en relació amb el model de desenvolupament econòmic i les possibles ubicacions de futures activitats econòmiques.

Els resultats d'aquest procés participatiu, juntament amb l'estudi ambiental estratègic i els estudis complementaris, han de servir per elaborar el document d'aprovació inicial. Aquests resultats hauran de ser presentats i valorats abans de l'aprovació inicial, i s'incorporaran aquelles propostes que es valorin positivament. En el moment de l'aprovació inicial del PDUAE Catalunya SUD, es fa un retorn a la ciutadania explicant quines aportacions han estat incorporades i quines s'han desestimat, juntament amb una explicació sobre els motius de la seva inclusió o exclusió.

1.2 Objectius del procés participatiu

A continuació s'exposen els objectius del procés participatiu:

- Explorar les oportunitats i reptes del planejament
- Detectar les preexistències que poden actuar com a condicionants del planejament
- Recollir informació sobre la percepció de la ciutadania en vers als valors ambientals, paisatgístics, patrimonials i culturals.
- Conèixer les preferències dels diferents actors en relació a la proposta del Pla.
- Identificar les necessitats que puguin ser recollides pel Pla.

1.3 Objectius de la sessió

L'objectiu d'aquesta sessió és de debat i deliberació dels eixos de treball que es plantegen en aquest procés participatiu, obert a tota la ciutadania.

Es tracten els eixos de debat següents:

1. Les oportunitats i els reptes del PDUAE Catalunya Sud en el model econòmic i social del territori.
2. Valors ambientals, paisatgístics, patrimonials, culturals i agraris.
3. La nova activitat econòmica: Emplaçaments, condicions d'edificació, espais lliures, equipaments, mobilitat quotidiana i propera.

A més a més de rebre aportacions i debatre a partir d'aquests eixos anteriors amb la ciutadania, es farà una presentació sintètica dels resultats de l'estudi de paisatge, els estudis ambientals i el Pla director urbanístic per apropar els resultats de forma didàctica a la ciutadania.

2. Assistència i participació

2.1 Perfil dels participants

Hi ha hagut una participació d'unes 35 persones. La convocatòria ha anat dirigida de forma general a les entitats del territori, actors econòmics, col·legis professionals, i ciutadania en general. D'aquestes hi havia 11 dones i 24 homes. La major part de participants eren d'edat adulta i persones grans. Era una sessió oberta a tothom, i tot i així, van venir molts veïns i veïnes de l'àmbit d'estudi.

Per tal de poder copsar l'abast de la convocatòria i l'èxit en la comunicació degut a les demandes de les sessions prèvies per part de la ciutadania, es va tornar a demanar als assistents que s'ubiquessin amb un gomet en un mapa que descriu l'àmbit d'estudi.

Es pot observar que hi va haver assistència de veïns i veïnes de la zona nord-est de l'àmbit, una altra zona de l'àmbit d'estudi que no havia assistit a les primeres sessions del dia 27 i 28 de febrer.

3. Recull d'aportacions

A continuació es fa un recull de les aportacions de la ciutadania, primer però, es escriu com es va desenvolupar la sessió ja que aquesta va condicionar les aportacions rebudes.

En un primer moment es va presentar el Pla Director Urbanístic d'Activitat Econòmica Catalunya Sud per part de la Gemma Fernàndez Miras (Cap de servei d'Actuacions Estratègiques del Departament de Territori), seguidament la Pauline Solviche va presentar els Estudis de paisatge realitzats en el marc del Pla i en Ramon Queralt, de la Llena, va explicar una síntesi dels resultats dels documents ambientals. Les presentacions que es van presentar es troben als apartats de documentació de la plataforma Participa.

Entre les presentacions hi va haver diverses aportacions per part dels assistents que van fer referència a la manca d'informació i la necessitat de millorar la difusió especialment als veïns i veïnes afectades, es va destacar una falta de comunicació efectiva sobre els plans i projectes futurs, amb molts residents expressant la seva indignació amb l'Ajuntament de l'Aldea per no haver compartit adequadament la informació, especialment a través del grup de Telegram com s'havia acordat prèviament. Aquesta falta de comunicació ha contribuït a un sentiment general d'insatisfacció i preocupació entre els participants de la sessió.

També es van fer comentaris sobre aspectes vinculats amb els impactes ambientals de la proposta i la incongruència d'aquesta amb el desenvolupament sostenible.

Algunes d'aquestes aportacions es van dirigir a les taules a continuació per tal de que aquestes quedessin plasmades als panells i poguessin recollir-se.

També hi van haver aportacions puntuals sobre el contingut de l'estudi ambiental vinculades amb les espècies d'aus i la seva ubicació en l'àmbit d'estudi.

La Gemma Fernàndez, va tornar a explicar el contingut de l'avanç pels veïns i veïnes que no van poder assistir a les sessions prèvies. Es va redirigir a la població que encara tingui dubtes als serveis tècnics municipals.

Ajuntament de l'Aldea: Damià Encontrado: Correu Electrònic: d.encontrado@laldea.cat

Ajuntament de Tortosa: Laura Ismael: Correu Electrònic: LauraIsmael@tortosa.cat

A partir d'aquí, i amb poc temps després de la gran quantitat d'aportacions, es va redirigir els assistents a les taules de treball es van poder treballar els tres eixos de debat.

Cal dir, però, que per a alguns dels participants aquesta era la primera sessió a què assistien i que, en molts casos, la principal preocupació que tenien era que resideixen en una parcel·la afectada. Això els hi generava una profunda inquietud per les repercussions personals i directes del desenvolupament i els canvis en el seu entorn immediat, subratllant la importància de considerar l'impacte humà en qualsevol pla de desenvolupament o canvi. Aquest fet va dificultar que els assistents poguessin fer aportacions en els tres eixos del debat objecte de la sessió de participació.

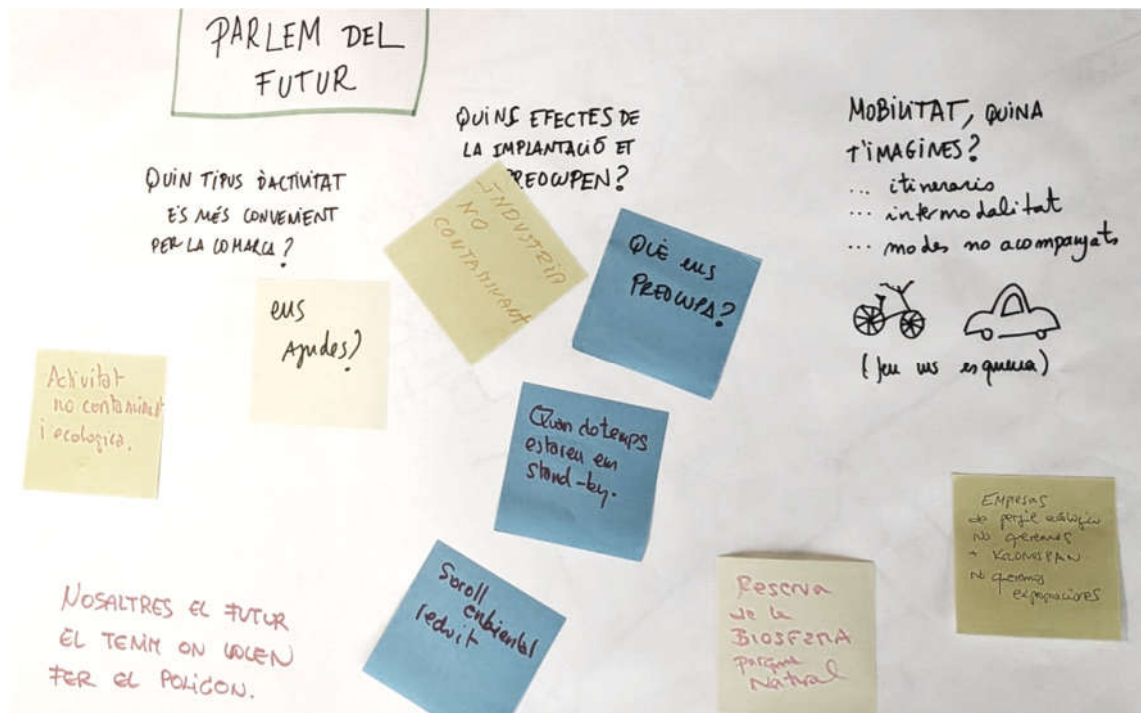
Aportacions vinculades amb l'eix de debat 1: Les oportunitats i els reptes del PDUAE Catalunya Sud en el model econòmic i social del territori.

L'eix treballat a questa taula va generar preguntes que es responen a continuació:

Respecte al model d'activitat econòmica que volen per la comarca al futur, es proposen models econòmics basats en l'economia neta i en activitats no contaminants i ecològiques que vagin en línia amb els valors del territori de les Terres de l'Ebre i especialment amb la reserva de la biosfera i el Parc Natural.

També es va recalcar que dins de l'àmbit d'estudi ja hi ha activitats econòmiques familiars vinculades amb la ramaderia i l'agricultura i que són aquestes les activitats que es volen pel futur de la comarca.

Vinculat amb el nou model, també es va expressar preocupació per tot el temps que estaran en stand-by i els impactes ambientals i socials que això tindrà.

Degut a les preocupacions de les sessions anteriors que els ciutadans tenien sobre les activitats existents es va voler aprofundir en aquestes, es comenta que actualment Kronospan és una empresa molt contaminant que te impactes negatius al territori.

L'impacte visual de Kronospan des de Mas de Barberans i tot el Delta va ser destacat com a "increïble", en el sentit negatiu, per la seva capacitat de desfigurar la bellesa natural de l'entorn.

Aquesta presència imponent altera l'estètica de la zona i la percepció del seu valor natural i paisatgístic.

A més, Kronospan ha estat font de diverses molèsties per als veïns, incloent un augment de la lluminositat nocturna, més soroll a causa dels ventiladors i males olors. Aquests factors contribueixen a una disminució de la qualitat de vida i al malestar general entre els residents.

Per últim es demanava què calia per millorar la convivència entre la indústria i l'activitat agrícola de la zona i les respostes es van orientar en generar una indústria vinculada amb el sector agrari.

Un dels temes que es va aportar, va ser el mantenir els sòls de valor agrícola actuals i reduir o buscar altres espais per l'activitat industrial.

Un altre element en el que es va voler aprofundir va ser en quins són els elements que poden afectar a les marques de qualitat del territori. Es van fer aportacions en la línia que la implantació d'una empresa contaminant i o amb molta afectació al paisatge d'entrada podia afectar negativament la marca de les Terres de l'Ebre.

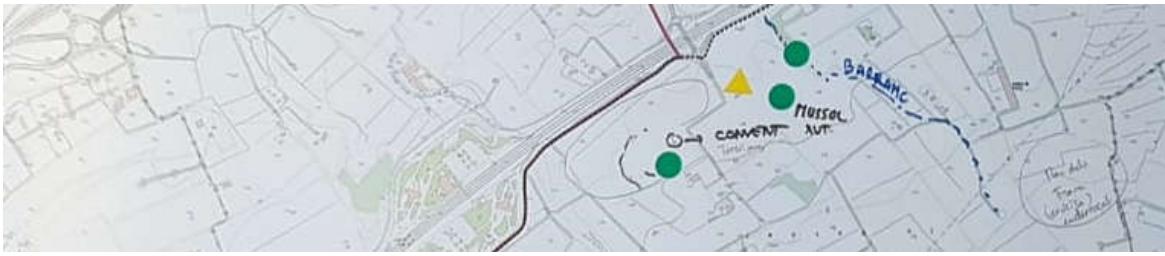
Aportacions vinculades amb l'eix de debat 2: Valors ambientals, paisatgístics, patrimonials, culturals i agraris.

Es va treballar en una taula temàtica els valors de l'espai i les principals preocupacions ambientals que tenia l'espai.

Els valors que s'identificaven en l'espai son els següents:

- Niu de siboc
- Niu de duc reial
- Niu de mussol
- Murs de pedra seca molt alts i impressionants
- Cova guerra civil esfondrada
- Oliveres centenàries, grans i molt formoses
- Casa associada a les teresianes de Tortosa?

Aquests es van ubicar en un mapa amb el resultat següent:

Valors naturals/ culturals de l'àmbit del PDU Catalunya Sud

Resultats de la sessió de
participació del
19/03/2024 a l'Aideia

- Àmbit del PDU
- * Pous d'aigua inventariats
- 1a. residència
- 2a. residència
- Barrancs
- Fauna
- Flora
- Granges
- Patrimoni
- Pou

0 250 500 m

Es facilita una capa .shp amb aquests valors als redactors del Pla i els seus estudis complementaris.

També es van fer aportacions de caràcter genèric, vinculades a tot el territori:

Un dels temes principals va ser l'estat dels camins, que es troben destrossats, afectant no només la mobilitat sinó també la percepció del paisatge i l'accessibilitat a les propietats.

Es va recalcar, la gran quantitat de casetes de tros, amb més de 200 anys d'història, que representen un altre element patrimonial de gran valor pel territori.

Un fet que es va comentar, va ser l'enderrocament de l'Ermita dels Frares per part d'INCASOL, un esdeveniment que va generar inquietud a la població local, i que a la taula es va remarcar per evitar que es perdi més patrimoni com aquest.

Un altre tret que es va comentar a la taula, i com ja s'havia aportat per la Pauline a la presentació, va ser la importància de la horitzontalitat del paisatge en la planificació i el desenvolupament de l'àmbit, subratllant la necessitat de preservar l'essència i l'harmonia de les visuals en la implantació de les naus.

A nivell de preocupacions es van fer les següents aportacions a la taula:

En aquesta taula, es van abordar diverses preocupacions i temes rellevants pels participants. Un dels temes centrals va ser el consum d'aigua, on es va expressar una preocupació significativa sobre l'origen de l'aigua. Es va qüestionar si aquesta seria extreta de l'Ebre, generant inquietuds sobre la possible salinitat de l'aigua (per l'entrada de la falca salina) i les repercussions futures en l'agricultura local, especialment en el cultiu d'arròs.

Un altre punt que es va aportar, va ser l'impacte de l'empresa Kronospan en la comunitat. Es va destacar que les activitats de l'empresa han portat a problemes de soroll i males olors, afectant la qualitat de vida dels residents. A més, es va mencionar que Kronospan ofereix ocupació a només dues persones de l'Aldea, amb la majoria dels treballadors venint de fora, específicament de Burgos, a causa del trasllat de la plantilla.

La pèrdua i afectació de les finques de dins de l'àmbit d'estudi va ser un altre tema d'interès, així com la pèrdua de valor cultural i familiar històric i la seva compensació. Es va fer especial menció a les casetes de pedra construïdes pels rebesavis i els murs de pedra seca datats dels segles XVIII o XIX, destacant la importància d'aquests elements com a part del patrimoni de la zona.

També es va reflexionar sobre la preocupació per la pèrdua del "model de vida" tradicional de la zona, amb molts residents cuidant els seus terrenys com a hobby durant els caps de setmana, ja que aquesta activitat no proporciona suficients ingressos per viure. Aquesta pràctica, que ara veuen en perill, està profundament arrelada i ha estat mantinguda al llarg de generacions, és un testimoni viu de l'estreta connexió de la comunitat amb la seva terra.

Es va expressar una preocupació per la pèrdua de valor de "marca" de la zona, amb temors que en el futur "només es vendrà l'arròs de País". Això subratlla la percepció que l'identitat i el valor dels productes locals podrien veure's diluïts o perjudicats per la implantació de les grans activitats econòmiques que es preveuen.

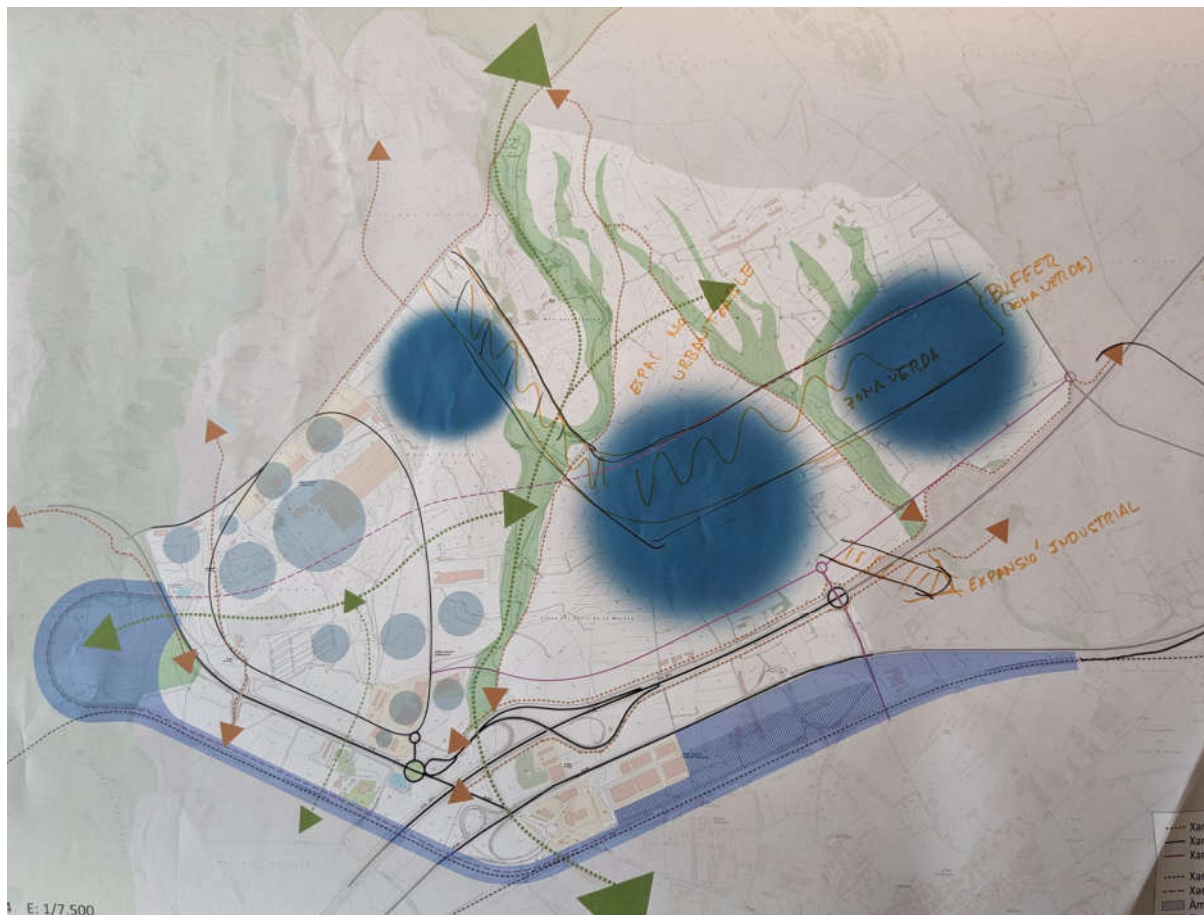

Respecte al tema de l'oportunitat laboral que ha generat Kronospan, s'ha traslladat la pregunta a l'empresa. Segons les dades facilitades per la pròpia Kronospan, del total dels 205 treballadors

actuals -directes- 28 són de l'Aldea (13,6%), 68 de Tortosa (30%), i els 109 treballadors restants són d'altres municipis de Terres de l'Ebre (53%). Segons les dades han arribat 18 treballadors nous i les seves famílies que s'han instal·lat a l'Aldea.

Aportacions vinculades amb l'eix de debat 3: La nova activitat econòmica: Emplaçaments, condicions d'edificació, espais lliures, equipaments, mobilitat quotidiana i propera.

En aquesta taula es va voler parlar sobre l'alternativa escollida i poder valorar alguns aspectes com els equipaments, els espais verds i altres. Aquesta dinàmica es va resumir en el plànol que es troba a continuació, ja que es va parlar molt de les diferents casuístiques, el cas a cas, les reparcel·lacions, etc.

Tal i com es pot veure en el mapa, es fan les següents propostes referents a l'ordenació:

- **Conservació de la Zona Nord-Est com a Sòl No Urbanitzable (SNU):** Es proposa deixar lliure la zona situada al nord-est, com a Sòl No Urbanitzable. Aquesta mesura té com a objectiu preservar l'espai natural existent, evitant el seu desenvolupament urbanístic i industrial.
- **Creació d'una Zona Verda com a Buffer:** Per a minimitzar l'impacte visual i ambiental del sòl industrial adjacent, es proposa establir una zona verda en forma de "L" que actui com a buffer entre la zona de SNU i les àrees industrials. Aquesta barrera ajudarà a reduir la contaminació visual i acústica, i també proporcionarà un espai per a la biodiversitat i potenciarà la connectivitat ecològica entre zones no urbanitzables.

- **Ampliació de l'Àrea Industrial cap al Sud-Est:** Es proposa ampliar l'expansió industrial cap al sud-est, específicament en l'àrea situada sota de l'Àrea de Servei Baix Ebre. Aquesta expansió buscarà aprofitar de manera eficient els terrenys disponibles, promoure el desenvolupament econòmic i crear oportunitats laborals.

4. Conclusions

Primerament, es vol fer esment de la dificultat que van tenir els assistents en fer aportacions als tres eixos esmentats degut a que molts d'ells, afectats directament, es trobaven en fase de negociació envers la proposta.

Un cop dit això, s'expressen les conclusions d'aquesta sessió; en podem extreure les següents:

- Hi ha una preferència clara per un model econòmic sostenible. Hi ha un consens clar sobre la necessitat d'adoptar models econòmics basats en l'economia neta i en activitats no contaminants i ecològiques, que respectin els valors naturals i culturals de les Terres de l'Ebre, incloent la reserva de la biosfera i el Parc Natural.
- Hi ha una clara demanda de suport a l'agricultura i ramaderia de la zona. Es demana la continuïtat de les activitats econòmiques familiars existents, pel valor que tenen com a model econòmic sostenible i el seu valor patrimonial i emocional pel territori. Vinculat amb aquest punt, també s'expressa la preocupació per les persones que viuen dins l'àmbit o tenen habitatges de cap de setmana o d'esbarjo.
- Es posen de manifest, les problemàtiques de les activitats actuals. L'empresa Kronospan es considera un exemple negatiu pel seu impacte visual, ambiental i social, destacant la necessitat de replantejar el tipus d'indústria present en el territori.
- Preocupació per la pèrdua de patrimoni i model de Vida: S'expressa una forta inquietud per la pèrdua de patrimoni cultural, paisatgístic i per la transformació del model de vida tradicional, així com per l'efecte d'aquestes pèrdues en la "marca" de les Terres de l'Ebre.
- Es proposa la conservació de zones com a Sòl No Urbanitzable, la creació de zones verdes com a buffers i l'ampliació de l'àrea industrial amb criteris de sostenibilitat i respecte pel medi ambient.

participa.gencat.cat

